

บทที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 เกาะรัตนโกสินทร์

เกาะรัตนโกสินทร์ เป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ในเขตพระนครในกรุงเทพมหานคร อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองถูกขุดเพื่อใช้เป็นแพสำหรับใจกลางเมืองป้อมเดิม ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของนนทบุรีในแม่น้ำเจ้าพระยา เกาะเป็นที่ตั้งของพระบรมมหาราชวังและศาลหลักเมืองกรุงเทพฯ ท่ามกลางสถานที่อื่นๆ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แผนที่เกาะรัตนโกสินทร์แสดงดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แผนที่เกาะรัตนโกสินทร์

2.1.1 ประวัติของเกาะรัตนโกสินทร์

กรุงเทพมหานครได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นราชธานีใหม่แทนกรุงธนบุรีโดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชซึ่งทรงปราบดาภิเษก เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระราชทานนามพระนครนี้ว่า “กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยามหาดิลก ภพนพรัตน์ราชธานีบุรีรมย์ อุดมราชนิเวศน์ มหาสถานอมรพิมาน อวตารสถิต สักกะทัตติยะ วิษณุกรรมประสิทธิ์” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงเปลี่ยนนามพระนครจาก “บวรรัตนโกสินทร์” เป็น “อมรรัตนโกสินทร์” ราชธานีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาในสมัยอยุธยา แม่น้ำเจ้าพระยาจะคดเคี้ยวแต่ก็เป็นเส้นทางเดินเรือในการติดต่อกับโลกภายนอกทำให้เส้นทางสัญจรสายนี้คับคั่งไปด้วยเรือสินค้าเข้าออก และก่อให้เกิดชุมชนริมแม่น้ำขึ้น ชุมชนริมน้ำเหล่านี้ได้ขยายตัวขึ้นตามลำดับ เดิมเป็นย่านเล็กๆริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่เก่าแก่ มีมาอย่างน้อยตั้งแต่สมัยต้นอยุธยาจนกระทั่งมีการขุดคลองลัดบางกอกตั้งแต่น้ำมหาวิทย์วิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปถึงวัดอรุณราชวรารามในสมัยสมเด็จพระไชยราชาธิราชแห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 2077 – พ.ศ. 2099) ซึ่งทำให้เส้นทางเดิมของแม่น้ำเจ้าพระยาที่ไหลอ้อมคดเคี้ยว กินพื้นที่เข้าไปในฝั่งธนบุรีแคบลงและดินเลนกลายเป็นคลอง “บางกอกน้อย” และ “บางกอกใหญ่” ในปัจจุบัน ส่วนคลองลัดที่ขุดขึ้นใหม่เพื่อย่นระยะทางขยายกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา การสัญจรหลักที่ใช้ขึ้นล่องระหว่างกรุงศรีอยุธยากับทะเลจึงหันมาใช้เส้นทางสายใหม่พร้อมๆกับการขยายตัวของชุมชนมายังริมแม่น้ำสายใหม่ซึ่งต่อมาพัฒนาขึ้นในชื่อ ย่าน “บางกอก” และพัฒนาต่อมากลายเป็น “เมืองธนบุรี” ซึ่งมีสถานะเป็นเมืองการค้า และการคมนาคมแห่งหนึ่งของกรุงศรีอยุธยา หลังจากกรุงศรีอยุธยาแตกและสมเด็จพระเจ้าตากสินได้กอบกู้บ้านเมืองขึ้นแล้ว ทรงเลือกเมืองธนบุรีเป็นราชธานีแห่งใหม่ซึ่งเป็นเมืองเอกแตกเพราะมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางเมือง ก่อสร้างพระราชวังอยู่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ แต่ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกเสด็จขึ้นครองราชย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้ปรับเปลี่ยนผังเมืองเสียใหม่ด้วยการย้ายมาสร้างเมืองทางฝั่งตะวันออกเพียงฝั่งเดียว โดยใช้พื้นที่ส่วนหนึ่งของเมืองธนบุรีฝั่งตะวันออกพร้อมกับขยายกำแพงเมือง และขุดคูเมืองใหม่ให้ใหญ่ขึ้น ส่วนพื้นที่ฝั่งตะวันตกหรือที่ปัจจุบันเรียกว่า “ฝั่งธนบุรี” ก็ยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและชุมชนชาวสวนเช่นเดิม นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดให้สร้างพระราชวังขึ้นทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ในบริเวณกำแพงพระนครเดิมสมัยกรุงธนบุรี บริเวณที่สร้างพระราชวังนั้น เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของพระยาราชเศรษฐีและชาวจีน ซึ่งได้โปรดให้ย้ายไปอยู่ที่สำเพ็ง ในการก่อสร้างพระราชวังโปรดให้พระยาธรรมาธิบดี กับพระยาวิจิตรนาวิเป็นแม่กองคุมการก่อสร้างพระราชนิเวศน์มณเฑียรใหม่ ให้มีลักษณะคล้ายกรุงศรีอยุธยา เมื่อทรงประกอบพระราชพิธียกหลักเมืองแล้วจึงเริ่มก่อสร้างพระราชวังหลวงในวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2325

2.1.2 สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

1) ศาลหลักเมือง

ตั้งอยู่บริเวณมุมด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของท้องสนามหลวง ตรงข้ามพระบรมมหาราชวัง เป็นศาลที่สร้างขึ้นมาพร้อมกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีตามธรรมเนียมศาสนาพราหมณ์เพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมืองที่จะสร้างขึ้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้โปรดเกล้าฯ ให้กระทำพิธียกเสาหลักเมือง ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ขุดเสาหลักเมืองเดิมและจัดสร้างเสาหลักเมืองใหม่ทดแทนของเดิมและอัญเชิญหลักเมืองเดิมและหลักเมืองใหม่มาประดิษฐานในอาคารศาลหลักเมืองที่สร้างขึ้นใหม่ ลักษณะเป็นอาคารก่ออิฐฉาบปูนขาว ทรงจตุรมุขยอดปราสาท ได้แบบอย่างจากศาลหลักเมืองของกรุงศรีอยุธยา บริเวณผนังด้านทิศเหนือก่อเป็นซุ้มประดิษฐานเทพารักษ์ทั้ง 5 องค์ ได้มีการปฏิสังขรณ์เกิดขึ้นอีกหลายครั้ง ในปี พ.ศ. 2523 ทำการบูรณะอีกครั้งหนึ่งเพื่อเตรียมการฉลองสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ในปี พ.ศ. 2525

2) อาคารกระทรวงกลาโหม

พื้นที่เดิมเคยเป็นที่ตั้งของวัง 3 วัง ของพระเจ้าลูกยาเธอในรัชกาลที่ 1 คือ วังถนนหลักเมือง วังที่ 2,4 และ 6 แต่ถูกทิ้งร้างและใช้งานเป็นโรงช้าง โรงม้า และโรงสีข้าวของทหาร ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าพระยาสุรศักดิ์ (เจิม แสง-ชูโต) ได้กราบบังคมทูลขอพระบรมราชานุญาตสร้างเป็นโรงทหารถาวรขึ้นและเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมการก่อสร้าง และได้จัดตั้งเป็นกระทรวงกลาโหม ปัจจุบันบริเวณสนามด้านหน้ากระทรวงจัดเป็นพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง แสดงปืนใหญ่โบราณที่มีอายุตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายถึงรัตนโกสินทร์

3) วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร

เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเป็นพระอารามหลวงของพระมหากษัตริย์ตามราชประเพณี และทรงรับเข้าอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์สืบมาจนถึงทุกวันนี้ จึงนับได้ว่า วัดราชประดิษฐ์ฯ เป็นพระอารามหลวงที่สำคัญยิ่งพระอารามหนึ่งในพระบรมจักรี พระราชประสงค์อีกประการหนึ่งในการสร้างวัดราชประดิษฐ์ฯ ขึ้นก็เพื่ออุทิศถวายแด่พระสงฆ์คณะธรรมยุติกายโดยเฉพาะ เนื่องจากครั้งยังทรงผนวชอยู่ทรงเป็นหัวหน้านำพระสงฆ์ชำระข้อปฏิบัติ ก่อตั้งคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกายขึ้น พระอารามนี้จึงนับเป็นพระอารามแรกของคณะสงฆ์ธรรมยุติ เพราะวัดธรรมยุติ ก่อน ๆ นั้น ได้ดัดแปลงมาจากมหานิกายเดิมทั้งนั้น วัดราชประดิษฐ์ฯ จึงเสมือนเป็นวัดต้นแบบของคณะธรรมยุติกายที่มีอยู่ในพุทธอาณาจักรบนผืนแผ่นดินไทย นับแต่สมัยนั้นเป็นต้นมา

4) วัดราชบพิธสถิตยสีมาราม

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามเป็นพระอารามหลวงชั้นเอกชนิดราชวรวิหาร สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นวัดที่มีหาสีมาขนาดใหญ่ทำเป็นเสาศิลา จำหลักรูปสีมาธรรมจักรอยู่บนเสา ตั้งที่กำแพงวัดทั้ง 8 ทิศ จึงได้นามว่าวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม แปลว่าวัดซึ่งพระเจ้าแผ่นดินทรงสร้างและเป็นวัดซึ่งมีมหาสีมาตั้งอยู่ การตั้งมหาสีมาในวัดเช่นนี้ก็เพื่อเฉลิม ลามผลแก่สงฆ์ผู้อยู่ในสีมาเดียวกันโดยทั่วถึง และการกระทำสังฆกรรมในวัดอาจทำได้ในมหาสีมา เช่น การ บวชพระ แม้จะไม่กระทำในพระอุโบสถอย่างวัดอื่น ๆ แต่กระทำในขอบเขตแห่งสีมาก็เป็นองค์พระได้ตาม พระวินัยเมื่อได้รับการอนุมัติจากสงฆ์โดยพร้อมเพรียงกัน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง สร้างวัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามเป็นวัดประจำพระองค์ตามโบราณราชประเพณีนิยม โดยทรงโปรดให้พระว รวงศ์เธอพระองค์เจ้าประดิษฐวรการเป็นแม่กองอำนวยการสร้าง เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ. 2412 พื้นที่รวม ทั้งหมด 10 ไร่ 88 ตารางวา ลักษณะพิเศษของวัดคือไม่มีหอไตร เป็นวัดที่มีการจัดวางแผนผังอย่างงดงาม และประดับประดาอย่างวิจิตรบรรจง

5) สะพานมอญ

เป็นสะพานข้ามคลองคูเมืองเดิมหลังวัดราชบพิธฯ เดิมบริเวณนี้เคยเป็นที่อยู่ อาศัยของชาวมอญที่อพยพเข้ามาแต่สมัยกรุง ศรีอยุธยาแล้ว พอกรุงแตกก็อพยพหนีภัยสงครามจากกรุงศรี อยุธยามาพร้อม ๆ กับชาวไทย ครั้งนั้นสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงโปรดให้มอญกลุ่มนี้ตั้งบ้านเรือน อยู่บริเวณคลองคูเมืองเดิม ใกล้บ่อนวิชัยประสิทธิ์ ปัจจุบันร่องรอยมอญกลุ่มนี้สูญสลายไปแล้ว เหลือแต่ชื่อ สะพานมอญ ซึ่งพระยาศรีสหเทพ (ทองเพ็ง) ต้นสกุล ศรีเพ็ญ ซึ่งเป็นเชื้อสายพระยารามจักรวงศ์ หัวหน้าชาว มอญ และพระยาศรีสหเทพผู้นี้ยังเป็นขุนคลังแก้วในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่ง เกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 มีบทบาทสำคัญในการทำสัมปทานไม้สักขอน สร้างรายได้เข้าคลังหลวงมากมายนานหลายทศวรรษ รวมทั้งหากทาง ราชการมีประสงค์ต้องการไม้สักขอนในการก่อสร้างสิ่งใด ท่านพระยาศรีสหเทพก็หามาได้ตามความต้องการ โดยไม่คิดมูลค่า และที่สำคัญเป็นผู้นำรวบรวมแรงงานชาวมอญ ซึ่งก็เป็นบรรดาญาติ ๆ และข้าทาสบริวาร ทั้งหมด ที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นสร้างสะพานข้ามคลองตลอดขึ้น จึงได้เรียกกันต่อมาว่าสะพานมอญในชั้น แรกสร้างด้วยไม้ธรรมชาติ ต่อมาเกิดเหตุเพลิงไหม้ ได้มีการก่อสร้างใหม่ก่อด้วยอิฐถือปูน

6) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหารหรือวัดโพธิ์

มีฐานะเป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 เชื่อว่าแต่เดิมนั้นวัดโพธิ์เป็นวัดโบราณสร้าง ตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อเข้าสู่ช่วงแรกเริ่มสร้างกรุงรัตนโกสินทร์มีการปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์อย่าง ยิ่งใหญ่ มีการระดมช่างต่าง ๆ มาร่วมกันสร้างและปฏิสังขรณ์วัด ทั้งนี้ยังมีการรวบรวมพระพุทธรูปจากหัว เมืองต่าง ๆ มาประดิษฐานไว้รอบพระระเบียงคด มีการเขียนพระชาดกห้าร้อยห้าสิบพระชาดก ตำรายาโบราณ และทำฤกษ์ตัดถนนเพื่อเป็นวิถียาหนานไว้ที่ศาลาราย และเป็นสาธารณประโยชน์แก่ผู้ต้องการศึกษาตำรา

ดังกล่าว ปัจจุบันจารึกวัดโพธิ์ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกในระดับนานาชาติจากองค์การยูเนสโก

7) พระราชวังสราญรมย์

เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนสองชั้น ออกแบบโดย เฮนรี อาลา บาสเตอร์เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2409 โดยมีเจ้าพระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ (เพ็ง) เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพื่อใช้เป็นที่พักประทับ พระราชทานนามว่า สราญรมย์ แต่เสด็จสวรรคตก่อนที่จะสร้างเสร็จ สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2409 ตามพระราชประสงค์ของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีพระราชดำริที่จะใช้เป็นที่พักประทับภายหลังจากทรงสละราชสมบัติแก่ สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ พระราชโอรส ซึ่งบริเวณที่โปรดฯ ให้สร้างนี้อยู่ระหว่างพระบรมมหาราชวังกับวัดราชประดิษฐ์โปรดฯ ให้เจ้าพระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ (เพ็ง) เป็นผู้ดูแลงานก่อสร้าง พระราชทานนามว่า "สราญรมย์" แต่การก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จก็เสด็จสวรรคตเสียก่อน การก่อสร้างแล้วเสร็จในช่วงต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีพระราชประสงค์จะพระราชทานวังสราญรมย์ให้เป็นที่ประทับของเจ้านายเมื่อแรกออกจากวังก่อนที่วังประทับถาวรจะก่อสร้างแล้วเสร็จ ต่อมาภายหลัง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมแซมและตกแต่งวังสราญรมย์เพื่อใช้เป็นที่พักประทับรับรองพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศ จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นที่วังสราญรมย์ได้รับหน้าที่เป็น "บ้านพักรับรอง" ของพระราชอาคันตุกะสำคัญ อาทิ เจ้าชายแห่งญี่ปุ่น พระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เมื่อครั้งยังทรงเป็นมกุฎราชกุมารแห่งรัสเซีย เจ้าชายจอร์จแห่งกรีซ การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของวังสราญรมย์ อันทำให้สถานที่นี้กลายมาเป็นที่ทำการกระทรวงแห่งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศ เกิดขึ้นเมื่อ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปการ (พระยศในขณะนั้น) ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศในปี พ.ศ. 2428 ได้กราบบังคมทูลพระประสงค์ขอมิที่ทำการกระทรวงการต่างประเทศขึ้นโดยเฉพาะรัชกาลที่ 5 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานวังสราญรมย์ให้เป็นที่ทำการของกระทรวงการต่างประเทศ ในปีนั้นเอง

8) พระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายราชธานีมาทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาราว พุทธศักราช 2325 พร้อมทั้งสร้างพระบรมมหาราชวังในเวลาดังกล่าว โปรดเกล้าฯ ให้พระยาธรรมาธิกรณ์(บุญรอด)และพระยาวิจิตรนาวิ เป็นแม่กองสร้างพระบรมมหาราชวังเพื่อเป็นศูนย์กลางในพื้นที่ฝั่งพระนคร การสร้างพระบรมมหาราชวังยังคงรักษาประเพณีการวางตำแหน่งเดิมตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ภายในเขตพระราชวังเป็นที่ตั้งของพระที่นั่งสำคัญๆ ตลอดจนเจดีย์และอาคารทรงปราสาทล้วนแล้วแต่เป็นถาวรวัตถุที่สำคัญเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้การสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดารามยังคงเป็นไปตามธรรมเนียมการสร้างวัดในเขตวังอย่างที่เคยมีมา

9) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร

เดิมชื่อ “วัดสลัก” เป็นวัดเก่าสร้างขึ้นตั้งแต่เมื่อครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยาภายหลังจากการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และย้ายพระนครมาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา วัดสลักจึงอยู่กลางระหว่างพระบรมมหาราชวังและพระราชวังบวรสถานมงคล

10) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

เดิมคือพื้นที่พระราชวังบวรสถานมงคล หรือที่เรียกว่า “วังหน้า” สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคลในรัชกาลที่ 1 ทรงสร้างคราวเดียวกับครั้งเริ่มสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325 เพื่อเป็นที่ประทับของกรมพระราชวังบวรสถานมงคลตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แต่เดิมนั้นมีอาณาบริเวณกว้างขวางกว่าในปัจจุบัน พื้นที่เดิมทางด้านทิศใต้ครอบคลุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนพื้นที่เดิมทางด้านทิศเหนือไปสิ้นสุดที่ฝั่งสนามหลวงทางด้านทิศเหนือ ยังมีการสร้างวัดประจำวังหน้าคือ วัดบวรสถานสุทธาวาส(วัดพระแก้ววังหน้า)ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

11) โรงละครแห่งชาติ โรงละครแห่งชาติ

เป็นโรงละครแห่งแรกของประเทศไทย ตั้งอยู่ในบริเวณพระราชวังบวรสถานมงคลหรือ พระบวรราชวัง (เดิม) ข้างสะพานพระปิ่นเกล้า แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กรมศิลปากร รับโอนกิจการ โขน ละคร และดนตรี จากสำนักพระราชวัง มาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 แต่เดิมยังไม่มีโรงละครแห่งชาติ มีแต่โรงแสดงของกรมศิลปากร ซึ่งเป็นหอประชุมเก่าของกรมศิลปากร เป็นอาคารสร้างด้วยไม้หลังคามุงด้วยสังกะสี ตั้งอยู่ด้านขวาของพระที่นั่งศิวโมกษพิมาน อันเป็นส่วนหนึ่งของหอสมุดและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล ได้ปรับปรุงหอประชุมขึ้นใหม่ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อจาก หอประชุมกรมศิลปากร เป็น "โรงละครคอนเสิร์ต" และเกิดเหตุเพลิงไหม้เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2503 โรงละครแห่งชาติ เริ่มสร้างในงบประมาณ พ.ศ. 2504 ถึง พ.ศ. 2508 ต่อมา มีการดัดแปลงแก้ไข เมื่อการก่อสร้างดำเนินไปได้ระยะหนึ่งทางคณะกรรมการก่อสร้างโรงละคร ได้กราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโรงละครแห่งชาติที่กำลังก่อสร้าง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2507 และโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยแนะนำแก้ไขเพิ่มเติมหลายประการ หลังจากนั้นโรงละครแห่งชาติแล้วเสร็จ และทำพิธีเปิดเป็นทางการได้ในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2508 โดยมี จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ประกอบพิธีเปิด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการแสดงนาฏศิลป์ไทยในวโรกาสพิธีเปิดโรงละครแห่งชาติ ในคืนวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ซึ่งได้มีการจัดแสดงรวม 3 ชุด คือ

1. รำดอกไม้เงินดอกไม้ทองถวายพระพร

2. การแสดงละครเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ตอนชูบสังข์ศิลป์ชัย

3. โขนเรื่องรามเกียรติ์ ชุด รามาวตาร

ซึ่งนับเป็นปฐมฤกษ์ของการดำเนินกิจการโรงละครแห่งชาติตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

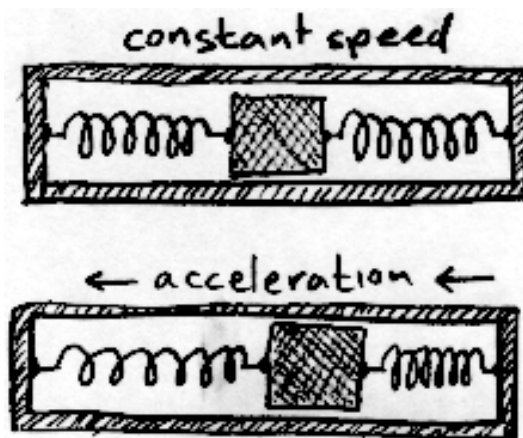
12) อนุสาวรีย์ทหารอาสา สงครามโลกครั้งที่ 1

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้ทรงนำประเทศเข้าสู่สงครามโดยประกาศร่วมรบกับฝ่ายสัมพันธมิตร โปรดให้ส่งกองทูตทหารออกไปทำการติดต่อกับราชสัมพันธมิตร ณ ทวีปยุโรป ซึ่งมีนายพลตรี พระยาพิไชยชาญฤทธิ์ (ผาด เทพหัสดินทร ณ อยุธยา) เป็นหัวหน้าทูตทหาร คณะทูตทหารได้ออกเดินทางเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2460 ส่วนทหารอาสาสมัครนั้นได้ออกเดินทางในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2461 เมื่อสงครามสงบ ฝ่ายสัมพันธมิตรได้รับชัยชนะจึงเดินทางกลับประเทศไทย เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2462 ในสงครามครั้งนี้มีทหารอาสาเสียชีวิตจำนวนหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดให้สร้างอนุสาวรีย์เพื่อบรรจุอัฐิผู้เสียชีวิตและเป็นอนุสรณ์สถานถึงเหตุการณ์ครั้งนั้นไปพร้อมกัน

2.2 อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 แอชเชลเลโรมิเตอร์ (Accelerometer)

แอชเชลเลโรมิเตอร์ คือ อุปกรณ์วัดความเร่งของการเคลื่อนที่ของวัตถุ นำมาใช้ในสมาร์ทโฟนทั่วไป เช่น iPhone ตัวอย่างการใช้งานเช่น การเขย่าเพื่อเปลี่ยนเพลง หรือการเขย่าตัวเครื่องเพื่อใช้ในการควบคุมการเล่นเกม เป็นต้น แอชเชลเลโรมิเตอร์ ประกอบด้วยสปริงและลูกตุ้มน้ำหนัก มีหลักการทำงานดังนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับแอชเชลเลโรมิเตอร์กับห้องสี่เหลี่ยมเล็กๆ ที่ทุกด้านของกำแพงจะมีสปริงติดอยู่ เวลาที่ห้องนี้เอียงไปทางใดทางหนึ่ง สปริงก็จะยุบไปด้านนั้นๆ เมื่อสมมุติว่าแรงดันของสปริงมีน้อยกว่าแรงโน้มถ่วงของโลกเมื่อมีการเคลื่อนที่ด้วยความเร่งลูกตุ้มน้ำหนักจะถูกกดไปอีกฝั่งตรงข้ามกับการเคลื่อนที่ สปริงก็ทำหน้าที่ดึงกลับเข้าที่อีกครั้งเมื่อหยุดการเคลื่อนที่ ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 หลักการทำงานของแอชเชลเลโรมิเตอร์

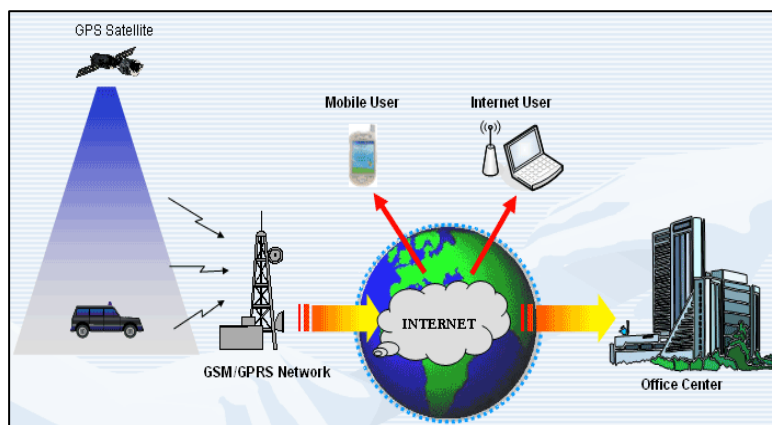
2.2.2 จอสัมผัส (Touch Screen)

จอสัมผัสเป็นคุณลักษณะหนึ่งคล้ายกับแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ โดยผู้ใช้สามารถสัมผัสบนจอของเครื่อง เพื่อที่จะสั่งการและทำงานต่างๆ ได้ เดิมทีจอสัมผัสสามารถรับคำสั่งจากผู้ใช้ได้ทีละหนึ่งจุด คำสั่งแต่ต่อมาได้มีการพัฒนาระบบจอสัมผัสให้สามารถรับคำสั่งแบบลากูได้ซึ่งคล้ายกับการคลิกเมาส์ค้างไว้แล้วลากวาง และยังสามารถรับคำสั่งหรือการกดบนหน้าจอจากผู้ใช้ได้หลายจุดพร้อมกัน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่ามัลติทัช (Multi-touch) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะที่มีหน้าจอสัมผัสเครื่องแรกของโลกที่ออกวางจำหน่ายคือ HP-150 วางขายในปี พ.ศ. 2526 และอุปกรณ์พกพาจอสัมผัสเครื่องแรกของโลกที่ออกวางจำหน่ายคือ ไอปีเอ็ม ไซมอน ซึ่งวางขายในปี พ.ศ. 2537 ในปัจจุบันมีผู้ผลิตมากมายที่ใช้ระบบนี้ เช่น แอปเปิล เอชทีซี แอลจี โมโตโรล่าโมบิลิตี้ โนเกีย ซัมซุง โซนี่ เป็นต้น

2.2.3 ระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก (Global Positioning System: GPS)

ระบบกำหนดตำแหน่งบนโลกหรือจีพีเอส คือ ระบบบอกตำแหน่งบนพื้นผิวโลก โดยอาศัยการคำนวณจากความถี่สัญญาณนาฬิกาที่ส่งมาจากดาวเทียมที่โคจรรอบโลกซึ่งทราบตำแหน่ง ทำให้ระบบนี้สามารถบอกตำแหน่ง ณ จุดที่สามารถรับสัญญาณได้ทั่วโลก โดยเครื่องรับสัญญาณจีพีเอส รุ่นใหม่ๆ จะสามารถคำนวณความเร็วและทิศทางนำมาใช้ร่วมกับโปรแกรมแผนที่ เพื่อใช้ในการนำทางได้

มีหลักการทำงานโดยการรับสัญญาณจากดาวเทียมแต่ละดวง โดยสัญญาณดาวเทียมนี้ประกอบไปด้วยข้อมูลที่ระบุตำแหน่งและเวลาขณะส่งสัญญาณ ตัวเครื่องรับสัญญาณ GPS จะต้องประมวลผลความแตกต่างของเวลาในการรับสัญญาณเทียบกับเวลาจริง ณ ปัจจุบันเพื่อแปรเป็นระยะทางระหว่างเครื่องรับสัญญาณกับดาวเทียมแต่ละดวง ซึ่งได้ระบุตำแหน่งของมันมากับสัญญาณดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เกิดความแม่นยำในการค้นหาตำแหน่งด้วยดาวเทียมต้องมีดาวเทียมอย่างน้อย 4 ดวง เพื่อบอกตำแหน่งบนผิวโลก ซึ่งระยะห่างจากดาวเทียมทั้ง 3 กับเครื่อง GPS จะสามารถระบุตำแหน่งบนผิวโลกได้ หากพื้นโลกอยู่ในแนวระนาบแต่ในความเป็นจริงพื้นโลกมีความโค้งเนื่องจากสัณฐานของโลกมีลักษณะกลม ดังนั้นดาวเทียมดวงที่ 4 จะทำให้สามารถคำนวณเรื่องความสูงเพื่อทำให้ได้ตำแหน่งที่ถูกต้องมากขึ้น ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 หลักการทำงานของจีพีเอส

2.2.4 แท็บเล็ต (Tablet)

แท็บเล็ตพีซีคือเครื่องคอมพิวเตอร์แล็ปท็อปพร้อมสไตลัสหรือ touchscreen รวมทั้งระบบสัมผัสต่างๆ เช่น Multi-touch สามารถใช้งานแบบ Wireless ได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แทนคอมพิวเตอร์ธรรมดาที่มีความกะทัดรัด สามารถอ่านอีบุ๊ก และใช้งานเพื่อความบันเทิงต่างๆ ได้ เช่น ดูหนังออนไลน์ ฟังเพลง ท่องเน็ต เล่นเกมส์ แชนท์ โดยจะมีความสะดวกที่สามารถพกพาไปไหนต่อไหนได้ คล่องแคล่ว ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 แท็บเล็ตพีซี

2.2.5 ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android)

ระบบปฏิบัติการแบบเปิดเผยซอร์ฟแวร์ต้นฉบับ (Open Source) โดยบริษัทกูเกิ้ล (Google Inc.) ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ มีจำนวนมาก อุปกรณ์มีหลากหลายระดับ หลายราคา รวมทั้งสามารถทำงานบนอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็กหน้าจอ และความละเอียดแตกต่างกันได้ ทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกได้ตามต้องการและหากมองในทิศทางสำหรับนักพัฒนาโปรแกรม (Programmer) แล้วนั้น การพัฒนาโปรแกรมเพื่อใช้งานบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ไม่ใช่เรื่องที่ยาก เพราะมีข้อมูลในการพัฒนารวมทั้ง Android SDK (Software Development Kit) เตรียมไว้ให้กับนักพัฒนาได้เรียนรู้ และเมื่อนักพัฒนาต้องการจะเผยแพร่หรือจำหน่ายโปรแกรมที่พัฒนาแล้วเสร็จ แอนดรอยด์ก็ยังมีตลาดในการเผยแพร่โปรแกรม ผ่าน Android Market แต่หากจะกล่าวถึงโครงสร้างภาษาที่ใช้ในการพัฒนานั้น สำหรับ Android SDK จะยึดโครงสร้างของภาษาจาวา (Java language) ในการเขียนโปรแกรม เพราะโปรแกรมที่พัฒนามาได้จะต้องทำงานอยู่ภายใต้ Dalvik Virtual Machine เช่นเดียวกับโปรแกรมจาวา ที่ต้องทำงานอยู่ภายใต้ Java Virtual Machine (Virtual Machine เปรียบได้กับสภาพแวดล้อมที่โปรแกรมทำงานอยู่)

นอกจากนั้นแล้ว แอนดรอยด์ ยังมีโปรแกรมที่เปิดเผยซอร์ฟแวร์ต้นฉบับ (Open Source) เป็นจำนวนมาก ทำให้นักพัฒนาที่สนใจสามารถนำซอร์ฟแวร์ต้นฉบับ มาศึกษาได้อย่างไม่ยาก ประกอบกับความนิยมของแอนดรอยด์ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในขณะนี้ มีจุดเด่น คือ เนื่องจากขณะนี้แอน

ดรอยด์เริ่มมีบทบาทและส่วนแบ่งการตลาดที่มากขึ้น ทำให้บริษัทที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์รุ่นใหม่ ได้มีการนำเอาระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ไปใช้ในสินค้าของตนเอง พร้อมทั้งยังมีการปรับแต่งให้ระบบปฏิบัติการมีความสามารถ การจัดวาง โปรแกรม และลูกเล่นใหม่ๆ ที่แตกต่างจากคู่แข่งในท้องตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสินค้าที่เป็น มือถือรุ่นใหม่ (SmartPhone) และอุปกรณ์จอสัมผัสโดยมีคุณลักษณะแตกต่างกันไป เช่น ขนาดหน้าจอ ระบบโทรศัพท์ ความเร็วของหน่วยประมวลผล ปริมาณหน่วยความจำ แม้กระทั่งอุปกรณ์ตรวจจับต่างๆ (Sensor) นอกจากนี้ในด้านของการพัฒนาโปรแกรม ทางบริษัทกูเกิ้ล ได้พัฒนา Application Framework ไว้สำหรับนักพัฒนาใช้งานได้อย่างสะดวก และไม่เกิดปัญหาเมื่อนำชุดโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมา ไปใช้กับอุปกรณ์ที่มีคุณลักษณะต่างกัน เช่น ขนาดจออุปกรณ์ ไม่เท่ากัน ก็ยังสามารถใช้งานโปรแกรมได้เหมือนกัน เป็นต้น

ภาพที่ 2.5 สัญลักษณ์ของระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์